

PROLOOG

Qua vakanties waren wij toe aan meer gemak. Als eigenaar van een klein dorps­hotel gebeurde, op het moment dat ik met mijn gezin met vakantie wilde gaan, altijd wel wat. Dat varieerde van een vaatwasser die ermee ophield, iemand die niet kon werken omdat zijn kat net overleden was tot een boiler die plotseling kapot was gegaan en alleen nog maar koud water produceerde. Dat soort zaken vonden voornamelijk één dag voor ons geplande vertrek plaats, zodat we vaak later vertrokken. Het idee was dat, als we een vakantiehuis zouden hebben, al onze vakantieproblemen tot het verleden zouden gaan behoren.

Als je op zoek bent naar je ideale vakantiehuis bedenk je eerst waar deze aan moet voldoen. Dan volgt de vraag: wáár? Een droog klimaat en veel zonuren stonden hoog op ons verlanglijstje. Verder moesten er natuurlijk bergen zijn, en zee. Je moest er kunnen wintersporten én het gebied moest vooral niet overbevolkt zijn met toeristen die niet zonder frikandellen en schnitzels kunnen. Ook mocht ons toekomstige huis niet in een woonwijk staan met allemaal dezelfde huizen. Het was ons namelijk een keer overkomen dat we na een etentje 's nachts uren hadden gezocht om ons slaapadres in een populaire badplaats in Frankrijk terug te vinden. Verder moesten we direct in het huis kunnen wonen en moest er nog een beetje te klussen zijn voor Henri, mijn man. Met deze gegevens begon onze zoektocht naar een huisje in Andalusië.

9

10

1 HUIZEN KIJKEN

Zo gebeurde het dat we een paar maanden later in de kerstvakantie voor het eerst op huizenjacht gingen. Onze kinderen waren toen vier en zeven jaar oud. We hadden afgesproken met een Engelse makelaar die weer samenwerkte met een Spaanse makelaar, we ontmoetten ze ergens bij een koffietent achter in een tuinwinkel. De Spaanse man zei ons amper gedag en nam direct achter het stuur plaats. We hadden contact gehad met de Engelse vrouw die eruitzag als een oubollige schemerlamp met benen die leken toe te behoren aan een zeeman. Om er nog onaantrekkelijker uit te zien, droeg ze een rok die de vorm had van een tipi en ergens ter hoogte van haar kuiten ophield. We spraken af dat we achter de makelaar aan zouden rijden. De man racete maniakaal alsof we hem achterna zaten en hij vergeten was dat we hadden afgesproken hem te volgen. Henri had al zijn aandacht nodig om hem bij te houden. We vlogen langs olijfboomgaarden, stoven heuvels op en af en ik had het gevoel in een nieuwe kermisattractie te

zitten. 'Brraaaghhhh' klonk het opeens van de achterbank, het ontbijt van die ochtend, nu geel van kleur, kwakte tegen de autodeur, spetterde tegen de voorstoel, vloog in de luidspreker en over een broek en schoenen. En daarmee trok de verschraalde ochtendlucht van een café door de auto. Gelukkig minderde op dat moment de auto voor ons vaart en sloegen we af naar een weg waar ik in de verte het huis herkende dat op een van onze papieren stond. Ik ben wel eens jaloers op die mensen die altijd voorbereid zijn op alles wat hen overkomt en nooit hoeven te improviseren; ik zocht naar papieren zakdoekjes, maar vond alleen een paar oude wegenkaarten in het dashboardkastje waarmee ik de kinderen en de achterbank schoonpoetste.

'Nou jongens, we zijn er. Dit huis heeft een zwembad. Dit vinden jullie vast leuk,' probeerde ik de twee bleke snoetjes en ook mezelf wat op te monteren. Het huis was opgetrokken uit natuursteen en in werkelijkheid wat kleiner dan op de foto's. Ons naar braaksel stinkende gezin stapte nieuwsgierig achter de makelaar door het hoge gras waar ooit een pad moet zijn geweest. Het zwembad mosgroen en

11

een hoop dorre blaadjes lag omhoog tegen de voordeur.

'Mam, er is daar een dode kat,' kwam Myrthe aangerend.

'Wat zei je?'

'Mama, er ligt een dode kat in het zwembad,' huilde Myrthe nu.

'Mam, ik wil hier weg. Het is hier niet leuk.'

Toen ik naar de plek keek die ze aanwees, dreef een zwarte kat met

witte bef in de hoek van het zwembad. Morsdood. De makelaar keek geërgerd achterom.

'Gato,' prevelde ik. Hij haalde zijn schouders op. Voordat we naar binnen gingen wisten we al dat dit huis het nooit zou worden.

In het volgende huis dat we bezochten liepen we sprakeloos rond. De borden van een laatste maaltijd stonden nog op tafel, een pannetje op het gasfornuis, een halve fles wijn, de glazen leeg en vol stof, het smoezelige beddengoed nog op de bedden alsof de laatste bewoners waren overvallen en meegenomen door aliens of ontvoerd voor losgeld, wie zou het zeggen. Nu hoeft het huis niet naar versgebakken appeltaart te ruiken, maar het voelde heel ongemakkelijk om door levens te struinen die plots beëindigd leken te zijn.

Vervolgens kwamen we bij een nieuwe woning waar we een sterk stromend beekje van ruim twee meter breed moesten oversteken. 'De brug wordt nog aangelegd,' verzekerde de man ons. We knikten, normaliter zou je daar misschien

mee beginnen in plaats van eindigen. Hij was inmiddels een stuk vrolijker, waarschijnlijk omdat dit een van de laatste huizen was die we bezochten. Kolkend regen- en smeltwater afkomstig uit de bergen gleed met een enorme snelheid naar beneden.

‘We moeten hier even oversteken,’ zei de man, waarop wij onze schoenen en sokken uittrokken om op onze blote voeten via de grootste stenen naar de overkant te stappen. ‘Dat is niet nodig. Dat doe je gewoon zo.’ Met zijn schoenen in de hand liep hij langs de rand van het muurtje dat als een dam in het water lag en waar het water zich een meter de diepte instortte. Aan de overkant keek hij ons triomfantelijk aan. Wij hadden inmiddels op blote voeten de sloot overgestoken en probeerden onze koude voeten weer in onze schoenen te wurmen. Nu was het de beurt aan de vrouw, de man stak

12

galant zijn hand uit, ze wuifde deze weg. Of het nu het gewicht van de vrouw was, dat als water in een zak naar de verkeerde kant overhelde en de boel in beweging zette, een gladde steen of het vastgrijpen naar een iets wat er niet was. De vrouw viel, gleed een fractie van een seconde met het water mee en klauterde, vloekend in het Spaans, de kant op. De kinderen krijsten het uit van het lachen. De vrouw liep druppelend en soppelend voor ons uit door het huis. We probeerden ons lachen in te houden en nog enige aandacht op te brengen voor wat ze te vertellen had, maar we konden onze ogen niet afhouden van haar druppelende verschijning en haar kolossale borsten die door de natte stof van haar blouse priemden. Bij het volgende huis droeg ze een vest dat ze tot bovenaan dichtgeritst had. Van dat huis kan ik me niks meer herinneren.

Een paar dagen later bezochten we met een andere makelaar een ander huis. Boven op een berg, waar wolken als luie pubers onderuitgezakt overheen hingen. Bij het uitstappen hoorden we het geblaf van een roedel honden waarop de eigenaar uit de schuur kwam aangelopen. Elke stap die hij zette was behoedzaam, bijna voorzichtig. Misschien was hij bang dat hij uit zou glijden, wat op zich makkelijk zou kunnen, de grond was modderig en het paadje waar hij langs liep smal en steil. De man was lang en slank en zijn schouders leek hij achter zich aan te slepen als twee onwillige honden. Ik schatte hem een jaar of 65, zijn natte of vette haren naar voren over zijn hoofd gekamd. Zijn gezicht had een rode gloed alsof hij net gesport had. Ik gaf hem een hand, hij prevelde een naam die ik niet verstond. Ook al was het mistig en fris daarboven op de berg, de man zweette behoorlijk. Misschien was hij hout aan het hakken of had hij andere zware arbeid in de schuur verricht. Hij wilde ons eigenlijk direct voorgaan naar de schuur, maar de makelaar maande met zijn vinger dat we dat niet gingen doen.

'Zullen we eerst kennismaken met uw vrouw?' De makelaar ging ons voor naar het huis dat verscholen lag in de mistbanken, hij zette zijn voeten voorzichtig neer en toen ik beter keek zag ik dat de hele tuin en het pad bezaaid lagen met hondenrollen. De vrouw troffen

13

we in de keuken. Over haar gezicht hing eenzelfde paarse gloed en ze had een neus als een slordig gehaakte eierwarmer, naast haar een rollator. De invaliditeit van de vrouw was de reden om te verhuizen, ze hadden het reuze naar hun zin daarboven op die berg vertelden ze glunderend, maar het ging niet langer. Vol trots lieten ze het huis zien, dat iets weg had van een Escher-achtige constructie met op- en afstapjes. Je zou niet verwachten dat je vanuit de douche die in de keuken was gesitueerd, de ovendeur kon openen. Nadat we het huis hadden bekeken, gingen we naar de schuur. In het schemerige licht dat door een enkel raam naar binnendrong zagen we een grote ketel van ongeveer tweeënhalve meter hoog en zeker drie meter doorsnede. Er stond een houten ladder tegenaan en aan de buitenkant zat een kraan. 'Dit is ffecht ffaan fftastisch,' zei de man en hij pakte een plastic limonadefles, draaide het kraantje open en liet de fles vollopen met een roze-bruinachtige vloeistof dat het meest leek op oud geronnen bloed verdund met water. 'Fffatt ffduizenden ffliters ffwijn in. Heel ffflekkerrr, ffproeven.' We liepen achter elkaar terug naar de keuken waar de vrouw een paar glazen uit een gootsteen tevoorschijn toverde en de wijn tot aan de rand toe in de limonadeglazen schonk.

'De kinderen ook?'

'Nee, doe maar niet,' antwoordde ik.

'Ik heb verder niks. Water?'

De kinderen schudden hun hoofd. De man sloeg de inhoud van

het glas in een teug achterover, de makelaar bedankte. Henri pakte zijn glas en nam een flinke slok, ik zag het minieme schokje dat door zijn lichaam trok. Een betere waarschuwing had ik niet kunnen krijgen, even liet ik de vloeistof tegen mijn lippen aanleunen. Wijn? Het was de lokale *costa*, een stevig goedje dat voornamelijk thuis wordt gebrouwen, en zette het glas terug op tafel. We wisten niet hoe snel we weg moesten komen uit de deprimerende omgeving waar twee mensen ooit aan een optimistisch buitenlands avontuur waren begonnen, vol moed, plannen en ideeën. Net als wij.

De volgende dag hadden we om tien uur 's morgens in een café in La Rábita afgesproken met weer een andere makelaar. We zaten

14

buiten, de zon warmde mijn gezicht, de lucht helderblauw en aan de overkant van de straat schitterde de blauwgroene winterzee. Het makelaarsstel woonde al ruim tien jaar in Spanje, kwam oorspronkelijk uit Engeland en had drie huizen voor ons uitgezocht. We volgden de auto van de makelaar en wisselden de asfaltweg in voor een breed zandpad tussen twee berghellingen. De berghellingen met groene struiken, plukjes grijze ruïnes, af en toe een wit huis. We hadden twintig minuten gereden toen de stofwolk voor ons links afsloeg. Een witte cortijo lag tegen een berg aangebouwd.

We werden verwelkomd door de stilte, fladderende zwaluwen en iets dat ik op dat moment niet kon duiden. Het huis leeg en verlaten. Een keuken met een gigantische broodoven, we dwaalden door de verschillende kamers. In de tuin sinaasappelbomen, citroenen, olijven en amandelbomen. Ik plukte een mandarijn. Ondanks de heuvels voelde de hele plek als vrijheid. Vogels fladderden af en aan. Ik zag de onmogelijkheden van de off-road weg niet. Het enige wat ik zag was dat we zojuist waren gearriveerd bij een soort van droomplek. En ik moest maken dat die droomplek ons huis werd. Een droomhuis. Of iets dat ons droomhuis zou kunnen worden. Terwijl ik daar op een terras stond en de zachte winterzon zich bezighield met het beschijnen van de heuvels, opende zich een deur naar een andere tijd. Ik zag me hier zitten. Wonen? Het beeld was vaag. Maar ik was beland in een tijd die voor me lag. Wat zou ik hier gaan doen? Hoe zou ons leven er hier uit gaan zien? Kun je in de toekomst kijken? Terwijl ik de schil van het mandarijntje afpelde, keerde ik terug van het extatische moment. Ik keek naar de makelaar die verderop op een terras stond en zag dat hij een zilverkleurig flesje uit zijn broekzak haalde en een paar slokken nam.

Het volgende huis dat we gingen bezichtigen lag hoger in de bergen. We reden over een smal zandpad achter John de makelaar, diepe kuilen, slingerend omhoog, niet mijn favoriete weg. Naast de weg een diep ravijn met stekelige struiken en in de verte, heel ver weg, glinsterde de zee. Op een gegeven moment stopte de auto, John stapte uit en kwam naar ons toe gelopen. 'Misschien moeten je vrouw

15

en kinderen even uitstappen,' zei hij tegen Henri. Ook de vrouw van de makelaar was inmiddels uit de auto gestapt. Er ontbrak een stuk zandpad en daar moesten de auto's overheen zonder het ravijn in te glijden. Terwijl ik uitstapte probeerde ik mijn angst te verbergen, en kon alleen maar denken aan het feit dat iemand met een flinke neut op het niet bepaald zonnig inzag, dat was misschien wel hetgeen me het meeste zorgen baarde.

'Ik stap niet uit, ik blijf bij papa in de auto,' zei Thijs vastberaden vanaf de achterbank en niks van het spannende schouwspel wilde missen. Toch stonden we even later door de puntige agaves heen te kijken hoe de mannen de auto's langs het gat in het pad manoeuvreerden. Het huis lag in een klein dorpje, het was niet onaardig, en in de verte zag je de zee, oké de weg ernaartoe was misschien een obstakel. In de tuin van het andere huis, toen ik mijzelf daar voorstelde in een andere tijd, een tijd die nog moest komen, was er iets gebeurd. Een huis is niet alleen een rijtje van plussen en minnen. Ik had al een gelukkiger versie van mezelf gezien. Een heel tevreden mens die daar van alles ging doen. Wat, dat kon ik niet zien.

Er stond nog een derde huis op het programma voor die dag. We waren teruggekeerd naar de hoofdweg en stonden even later aan het begin van een pad dat zo steil was dat een achtbaan in de Efteling er niks bij is. John kwam zijn auto uit, stak zijn hoofd door het raam naar binnen en zei: 'Ik heb de bulldozer er van de week even langs gestuurd. Komt goed.'

'Ik hoef niet,' zei ik tegen Henri. 'Ik weet nu al dat ik het niet wil.' 'Maar je hebt het nog niet gezien.'

'Ik wil het ook niet zien.' Want ik wist dat ik nooit en te nimmer

in mijn eentje boodschappen zou gaan doen en de weg naar beneden weer omhoog zou maken. Eigenlijk had ik mijn hart al aan een huis verloren toen ik mezelf in de toekomst zag. Zeg tegen een man dat het spannend wordt, dat er een bulldozer de weg naar je huis moet plaveien en hij wil het zien. Er zat niks anders op. Dus kropen we even later over het spoor van twee rupsbanden tegen een zanderige helling omhoog. Er schoten vragen door mijn hoofd als, is het voor een auto

16

mogelijk om een koprol achterover te maken en naar beneden te glijden? Hoe zit dat met het zwaartepunt? Onderwijl hield ik me vast aan het dashboard en had spijt dat ik beneden niet was uitgestapt. Op de terugweg deed ik mijn ogen dicht. Ik dacht aan andere dingen. Ik zag dat ene huis dat goed voelde en waar ik zelfs een beetje verliefd op was, zoals het met een huis zou moeten zijn. Ik dacht vooral aan vakanties die nu vrij zouden zijn van stress, aan al die nieuwe dingen die dit avontuur ons zou brengen, en aan de muur van tijd die even was geweken en me in de toekomst had laten kijken.

17

2 ONZE ANDALUSISCHE CORTIJO

We kochten de Andalusische *cortijo*, van oudsher een boerderij die ontworpen lijkt door een vijfjarige kleuter die van een schoenendoos een huisje maakt, een vierkante doos met een paar gaten waar ramen en een deur in zitten. Een bouwstijl afkomstig uit het Berbergebied aan de overkant van de zee.

Andalusische *cortijo's* zijn gemaakt van materiaal dat direct voorhanden was en bij voorkeur niks kostte. Keien die een muur van zeker zestig centimeter dik vormen om kou en warmte tegen te houden, aan elkaar geplakt met zand en modder. Het dak rust op bomen uit de omgeving waarop grote leisteenplaten liggen, afkomstig uit de omliggende bergen. Daarover ligt een laag *launa*, een waterdichte laag van zand en modder. Onderin de huizen verbleef vroeger het vee en de bovenste vertrekken waren bestemd voor bewoning. Een Spaanse advocaat hielp ons met het officiële gedeelte. We kregen een Nie-nummer (een belastingnummer), de grond werd nagemeten en er werd gecontroleerd of er geen hypotheek meer op het pand rustten, want in dat geval krijg je deze bij de koop cadeau. De hoeveelheid grond bleek veel meer te zijn dan op de *escritura* - officiële papieren- van het huis stond aangegeven. Het zou slechts een formaliteit zijn. We hoefden enkel nog wat spulletjes te verhuizen en onze stressvrije vakanties konden eindelijk beginnen.

De eerste keer dat we onze Rambla na de aankoop van het huis betraden was met Kerst in 2009. Met een aanhanger vol spullen reden we op de A7 tussen Murcia en Almería, het miezerde uit een hemel die alle tinten grijs liet zien. We hadden een reis in de benen die niet helemaal volgens plan was verlopen. In Noord-Frankrijk was regen overgegaan in sneeuw en in een klein halfuurtje was er geen doorkomen meer aan geweest. We hadden moeten overnachten in een hotel. Gelukkig konden we onze reis de volgende dag voortzetten. We waren Almería gepasseerd en stroompjes water kletterden langs bergwanden naar beneden. Het moest in het altijd droge gebied behoorlijk hebben geregend was onze conclusie. Echt sprakeloos werden we toen we met onze aanhanger de rivierbedding naar ons

18

huis in wilden rijden. Het stoffige pad was onherkenbaar veranderd. Bruin water stortte zich over een breedte van tientallen meters met woest geraas richting zee. In plaats van in ons huis te overnachten, brachten we de kerstdagen door in een appartement van de makelaar.

Na een paar dagen was er een einde gekomen aan de stroom water. We besloten het erop te wagen en bereikten ons huis. Snel laadden we de aanhanger uit en toen we net klaar waren, begon het opnieuw te regenen. We hadden geen elektriciteit, staken de haard aan en zetten kaarsen door het hele huis. 's Nachts in bed probeerde ik de nieuwe geluiden een plek te geven. De wind waaide door de sinaasappelboom, druppels vielen met een luide plof van het dak en de regen

kwam zacht neer in de tuin, iets harder op de paden rondom het huis. In de verte meende ik het gebrul van water te horen dat zich omlaag stortte alsof we op een camping in de Ardennen bivakkeerden waar het noodweer was. Ik draaide me om. Het zou heus meevallen. Dit was de streek waar 320 dagen per jaar de zon scheen en regen schaars was. Daarom waren we hier.

De volgende ochtend bleven we in bed liggen wachten totdat het licht werd en we poolshoogte konden nemen. In de rivierbedding kolkte het water woest naar beneden. Het was de tweede keer in een paar dagen tijd dat ik me afvroeg of het kopen van een huis in Andalusië wel zo'n goed idee was geweest. De derde keer dat ik me dat afvroeg was diezelfde ochtend toen ik op de wc-knop drukte en het vertrouwde geluid van een vollopende stortbak achterwege bleef. Gelukkig stond er een waterbak in de tuin met een voorraad water om tijdens droogte de planten te bewateren. Terwijl ik een emmer vulde om naast de wc te zetten, kwam onze buurman Manuel poolshoogte nemen, hij droeg regenlaarzen en een grote paraplu.

'Hebben jullie hulp nodig?'

'Wij hebben geen water.'

'Kom,' zei hij tegen Henri. 'Ik laat zien hoe water in het huis.'

We hadden in de koopakte wel iets gelezen over een *deposito*, maar hadden aangenomen dat het de wateropvangbak betrof die bij het huis stond. Tot onze verrassing bleek er nog een te zijn die boven op

19

de berg stond en die wel drie keer zo groot was als die van beneden. 'Deze is voor de planten, die boven is voor het huis.'

'Maar hoe kan het water het opeens niet meer doen?' vroeg ik,

terwijl ik de paraplu vasthield en de mannen een slang die van de berg afkwam aan een andere slang koppelden die het huis inging.

'Dit is Spanje. Het kan. Water. Geen water...'

antwoordde Manuel. Even later hadden we weer water. Manuel vertelde dat water en elektriciteit nog maar een paar jaar in dit gedeelte van Andalusië waren. Het water van het waterleidingbedrijf kwam alleen niet altijd uit de kraan. De elektriciteitsmasten hadden de bewoners samen bekostigd. Als we ook elektriciteit wilden moesten we 4.500 euro neertellen. Voor de vrouw die eerder in ons huis woonde was dat te duur geweest. 'Wij doen met kaarsen, vinden we leuk,' had ik geantwoord. We hadden net al ons geld uitgegeven. En een huis gekocht in the middle of nowhere in Zuid-Spanje zonder aansluiting op het elektriciteitsnet en dat in de winter onbereikbaar leek. De vorige bewoonster woonde er permanent zonder stroom.

Dat moest ons dan toch ook zeker lukken? Er was warm water, we konden koken en hadden een koelkast op gas. Daar moesten we het maar even mee doen.

's Avonds ontstaken we het huis met tientallen kaarsen en waanden we ons in een duizend-en-een-nacht sprookje. Er waren ook andere voordelen. Zo had het geen zin om 's avonds af te wassen en een handeling als tandenpoetsen veranderde in een romantisch tafereel in de door kaarsen verlichte badkamer. En dan die laatste blik in de spiegel vlak voor het slapengaan, waar ik een tien jaar jongere versie van mezelf zag omgeven door een romantisch aura, een vrouw met een gelukzalige blik met het geloof dat alles goed zou komen.

20

3 ALLEEN OP REIS

Het was op een avond in de zomer, de avondzon gleed achter de bergen, de zee sloeg haar lila avondsluier om en de nacht maakte het strand de tuin van de zee. Wij besloten na een avondje strand nog iets te drinken in La Rábita. Een hond lag op straat voor het terras te rusten. Een gedeukte Opel Astra stopte aan de overkant van de straat, een vrouw stak haar hoofd uit het raam, in haar mondhoek bungelde een gedoofde sigaret, ze keek even in het rond alsof ze iets zocht en zwaaide toen met een woest gebaar het portier open. Witte benen in harige roze pantoffels en in haar hand een kale varkenspoot. Ze zwaaide de poot boven haar hoofd en slingerde het richting de hond, de poot kwam rechts van de hond op straat te liggen. Hij verroerde zich niet, misschien bewoog zijn wenkbrauw even heel lichtjes. Mopperend stapte de vrouw weer in haar auto, trok op en kwam een aantal meters verderop weer tot stilstand. Ze stak een gebalde vuist uit het raam om daarna de straat uit te rijden. Enkele tellen later stond de hond op, nam de varkenspoot in zijn bek en rende er als een haas vandoor om vijf minuten later zonder poot terug te keren en weer te gaan liggen. Er was niemand die ervan opkeek.

We gingen naar huis en stopten nog even bij het plaatselijke supermarktje om kip te halen voor op de barbecue. Het meisje achter de vleesvitrine deed stukjes kip in een plastic zak, kneep er twee citroenen in leeg en gooide er een handjevol kruiden bij, husselde alles door elkaar en plakte er een sticker op. Nu was het *pinchitos* -vlees-. Ik wees nog een paar worstjes aan, waar ik de naam altijd van vergeet en zag twee varkenspootjes liggen, hoefjes met wit vel dat er als een te vaak gewassen sportsok omheen slobberde. Bij gebrek aan woorden wees ik het pootje aan.

'Dat moet je koken,' zei het slagersmeisje. En ze begon uit te leggen hoe ik het witte pootje moest bereiden.

'Koken? Nee, dat is voor de hond,' antwoordde ik. Daarop schudde ze haar hoofd, pakte de pootjes in en overhandigde me mompelend het pakketje. Toen ik de vrouw een varkenspoot uit een rijdende auto

21

zag gooien en honden noch mensen reageerden, vroeg ik me af hoe het met de rest van Andalusië was gesteld.

We verhuurden af en toe ons vakantiehuis, ik moest het tussen twee bezoeken schoonmaken en wilde wel eens rondreizen in Andalusië. Hoe zag de rest van de provincie eruit? Zou er een mogelijkheid zijn om meer in Andalusië te verblijven? En zouden we of ik in dit gebied, dat zo anders is dan we gewend zijn, kunnen aarden? We hadden nooit de stap gewaagd er te gaan wonen. Misschien was het nu de tijd. Maar hoe? En wat?

Zo kwam het dat er een dag in juli aanbrak en Henri me naar het vliegveld Weeze bij Düsseldorf bracht voor mijn soloreis door Andalusië. Ik sta voor de balie sta om een tas in te checken om mijn avontuur te beginnen.

'U bent te vroeg,' zegt de stewardess achter de balie tegen mij.

'Te vroeg...' echo ik. Het klopt dat we vroeg zijn vertrokken vannacht. Ik ben op tijd, maar om nou te zeggen dat ik te vroeg ben. Nee, dat zeker niet. Als het aan mij had gelegen waren we nog veel eerder weggegaan, je weet maar nooit, er kan van alles onderweg gebeuren.

'Ach, ik zie het al. U moet hier helemaal niet zijn.' Pang.

'Niet hier?' Mijn ogen rollen zowat uit hun kassen en mijn hart springt van schrik naar de overkant van de balie om met een sprong weer mijn lichaam in te duiken. Er knapt iets in mijn hoofd. Ik kijk de vrouw aan alsof ze net haar ontbijt van die ochtend over haar toetsenbord heeft uitgebraakt.

'Niet? Hoe-zo-nn-iet,' stotter ik terwijl ik besef dat de dag heel anders zal gaan verlopen dan ik tot nu toe verondersteld heb.

'Düsseldorf is 80 kilometer verderop. Dat gaat u niet redden met alle files die er nu staan.' Mijn lichaam besluit me een behoorlijk pak rammel te geven door me met een enorm rood hoofd op te zadelen en zweet als een klaterende bergbeek over mijn rug te laten gutsen. *Je staat op het verkeerde vliegveld. Oen!* In mijn hoofd start onmiddellijk een slechte B-film waarin ik de rol van sukkel heb en zwijgend in de

22

auto terug naar huis zit, starend voor me uit kijk en me afvraag hoe het nou heeft kunnen gebeuren dat mijn solo roadtrip door Andalusië al op een vliegveld in Duitsland is geëindigd. Zeg maar gerust, nooit is begonnen. In plaats van vier weken lang door het achterland van Andalusië te zwerven zal ik me vier weken lang elke dag afvragen hoe dit heeft kunnen gebeuren. Ergens zijn mijn capaciteiten zo sterk verminderd dat ik zelfs niet in staat ben tot het lezen en interpreteren van een vliegticket. Ik beschik om onverklaarbare reden over de hersenpan van een eencellig micro-organisme. Misschien zijn dit wel de eerste verschijnselen van een ouderdomsziekte die zich binnenkort zal openbaren. Dat zou verschrikkelijk zijn, maar hoe dan ook de boel enigszins verklaren. Terwijl ik in enkele tellen mentaal aan het opgeven ben, al aan de terugweg ben begonnen, bijna berust in mijn lot en me vereenzelvig met het feit dat ik juist iemand ben die vooral niet alléén op reis moet gaan, gaat de vrouw verder.

‘Er zijn twee opties: u betaalt 100 euro en boekt de vlucht om, alleen als er plaats is.’ Ze zegt het met een glimlach en wijst naar een kantoor tegenover de balie waar een deprimerende rij aan reizigers staat. ‘Of u koopt een nieuw ticket. Ook daar.’ *Omboeken? 100 euro?* Ik ben nog niet vertrokken of er zit al een krater in mijn niet al te ruime vakantiebudget. Heb ik hiervoor dagenlang heel internet afgestruind voor dit ene goedkope ticket? Daarbij had ik me uiteindelijk nogal flink genaaid gevoeld. In feite had ik de vliegreis al uitgezocht, wilde alleen de datum en het tijdstip nog even overleggen met Henri want tenslotte was hij diegene die me naar het vliegveld moest brengen. Toen ik de vlucht een dag later wilde boeken bleek deze meer dan de helft duurder te zijn geworden. Ik heb werkelijk het idee dat er een algoritme achter zit, ook al beweren vliegtuigmaatschappijen dat dit niet zo is. Ik stel me voor dat het er ongeveer zo aan toe gaat achter de grote schermen van het internet: ‘Hé twijfelaar, heb jij eindelijk besloten te gaan? Dikke vette pech voor jou. Wij weten nu zeker dat je wat wilt kopen, je bent hier voor de derde keer, dat gaat je geld kosten, vriend. We maken het even wat duurder voor je. Misschien leer je om eens wat sneller je keuze te maken, twijfelaar.’ Een andere

23

wijze om je over de streep te trekken en direct over te gaan tot boeken is om je te laten weten dat het om de laatste paar zitplaatsen gaat, de laatste auto tegen dit speciale tarief, de laatste hotelkamers met daarbij vaak de mededeling dat nog 66 personen dezelfde kamer aan het bekijken zijn, ondertussen 158 anderen net een auto geboekt hebben. En daar zit je dan achter je scherpje te verschrompelen tot de grootste twijfelaar. En dat, beste lezer, is precies waar de mensen die dit bedenken, en zichzelf marketingstrategen noemen, op uit zijn. Deze

angstmarketing laat je het autoverhuurbedrijf verlaten met een extra onzinnige verzekering. Deze algoritmes moeten wat mij betreft verboden worden. Het is werkelijk schandalig. Dit gebeurt alleen op het internet. Mijn vliegreis was in een dag, als ik direct zou boeken via de vliegmaatschappij, 50 euro duurder geworden, maar ik was ze te slim af en had een Spaanse boekingsite gevonden waar het ticket, let op, bij dezelfde vliegmaatschappij nog voor het lagere tarief beschikbaar was. Daar kon ik direct een auto reserveren en dat deed ik ook, voornamelijk uit gemakzucht omdat ik het niet kon opbrengen om me nogmaals door dit oerwoud van prijzen, voorwaarden en verzekeringen te worstelen. Voor nog geen zes tientjes had ik vanuit Duitsland naar Málaga kunnen vliegen, áls de gebeurtenissen zich op een andere manier hadden afgespeeld. Als ik om te beginnen het ticket eens goed bekeken had.

‘Hoe krijg je dit nou voor elkaar? Laat maar, ik zeg niks meer,’ mompelt Henri terwijl ik met een klein sprankje hoop, maar vooral met nederigheid naar de andere balie slof. Daar wacht ik geduldig op mijn beurt. Ik vertel mijn verhaal aan de jongeman, die met een uitdrukingsloos gezicht als de glazen wand waar hij achter zit, tickets voor dit soort situaties verkoopt. Hij krijgt natuurlijk de hele dag van dit soort gevallen te verwerken. Eindeloos moeten de verhalen zijn over autopech, te zware koffers, typefouten op tickets en de mensen die, net als ik, niet kunnen lezen en gewoon naar een vliegveld rijden omdat ze altijd daarvandaan vertrekken. Terwijl ik hikkend uitleg wat er aan de hand is, kijkt hij ondertussen op een lijst. De lijst.

‘Er zijn nog vier tickets te koop, maar ik ga nu sluiten. Kom om half 24

negen maar terug.’

Hoezo sluiten? Hallo, lamzak, begrijp je het niet, ik wil nu een ticket. Nuhúúúú! Laten we dit gelijk afhandelen, kost je maar vijf minuutjes en je maakt van mij een blij mens. De jongen is al weg terwijl ik nog verbijsterd voor het loket sta. Nou dan niet. Als je het zo wilt doen dan doen we het zo. Dat zeg ik allemaal niet. Ik weet dat er mensen op aarde zijn die er behagen in scheppen anderen langer te laten lijden en hij is er een van. Enigszins gepikeerd keer ik terug naar Henri.

‘En?’

‘Niks nog. De balie gaat een uur dicht.’

Ik spoel de teleurstelling weg met een kop koffie terwijl ik

nauwlettend het loket in de gaten houd alsof ik een nieuwe fiets zonder slot heb geparkeerd. Het zal je maar gebeuren dat een gezin van vier personen zich daar opstelt, omdat ze plotseling een sterfgeval in de familie hebben en als de wiedeweerga naar Spanje moeten. Het kan nog veel simpeler, ze hebben hun vlucht gemist of de autocorrectie op de computer is zijn eigen gang gegaan en in

plaats van de familie Beer, heten ze nu allemaal Bier en hebben ze nieuwe tickets nodig. Er zijn veel te veel redenen te bedenken waarom vier mensen de laatste tickets voor mijn neus kunnen wegkapen. Ondertussen bel ik met het autoverhuurbedrijf om te vertellen dat ik later zal komen. Gelukkig kan ik een uurtje later bij de uiterst behulpzame jongeman een nieuw ticket bemachtigen en drie uur later dan gepland vertrek ik uiteindelijk dan toch. Eenmaal in de lucht bedenk ik tevreden dat alles altijd goed komt.

Op Málaga Airport aangekomen spoed ik me naar de bagageband die al bezig is de koffers uit te braken. Terwijl het aantal koffers op de band slinkt, heb ik nog steeds mijn bagage niet. Nog een paar mensen staan kofferloos naar de bijna lege bagageband te turen. Iemand gaat informeren en er wordt ons verteld nog even geduld te hebben. Na twintig minuten wachten, nog steeds niks. Er wordt gemopperd en geklaagd, weer gebeld. Dan komt iemand ons vertellen dat de koffers zoekgeraakt, maar inmiddels ook gevonden zijn. De koffers moeten alleen nog even naar de juiste plek worden gebracht. Reizen wekt van

25

alles op; ik zie de een boos worden, een ander verongelijkt kijken. En ik? Ik zit rustig op een karretje te wachten. Ik ben waarschijnlijk diegene die zich aan allerlei misère overlevert. Een uur na de landing ben ik dan eindelijk met mijn bagage onderweg naar de afdeling autoverhuur.

Málaga Airport is eigenlijk bij toeval op deze plek ontstaan omdat er in 1919 een vliegtuigje van de luchtmaatschappij Compagnie Générale Aéropostale wilde landen op een moment dat het nogal regende. De Franse ingenieur Latécoère richtte in 1918 de luchtmaatschappij op om luchtpost te gaan bezorgen tussen Frankrijk, Marokko en andere Franse koloniën in Afrika en Latijns-Amerika. De Spaanse autoriteiten waren nogal sceptisch. Waarom zouden ze een Frans bedrijf toelaten om Spaanse grond te gebruiken, waarom kon een Spaans bedrijf dat niet doen? Toch lukte het Latécoère en kreeg hij in zowel Alicante als Málaga een stuk grond toegewezen als landingsbaan. Tijdens de eerste vlucht naar Alicante ging het helemaal mis. In plaats van een stuk grond van 600 meter lengte, was er een stuk grond van 600 vierkante meter toegewezen. De landingsbaan bleek veel te kort en het vliegtuig crashte. Latécoère, die zelf ook piloot was, besloot op de eerste vlucht naar Málaga mee te gaan. Het stuk grond waarop ze moesten landen, La Isla, stond vol met regenplassen. De piloten wilden geen enkel risico nemen en om een tweede crash te voorkomen zochten ze vanuit de lucht naar een plek waar ze beter kon landen. Dat was een lang recht stuk grond dat hoorde bij de boerderij El Rompedizo. De eigenaar zag het vliegtuig landen, rende enthousiast naar buiten en nodigde het onverwachte bezoek uit voor de lunch. Latécoère kwam met de boer overeen dat hij de grond kon huren voor 7.000 pesetas per jaar, wat nu neer zou komen op zo'n 16.000 euro.

Op 1 september 1919 startte de eerste vlucht met Daurat als piloot, de latere directeur van Málaga Airport. Passagiers konden wachten in een kamer in de boerderij. In 1938 werden de plannen voor een uitgebreide ruimte voor passagiers goedgekeurd, zodat de luchthaven meer verkeer kon ontvangen. Landgoederen in de buurt van El

26

Rompedizo werden opgekocht. En in 1957 werd een geasfalteerde baan aangelegd en behoorde het vliegveld tot een van de beste van Europa. Sindsdien is Málaga Airport steeds uitgebreid en vervoerde voor de coronacrisis ongeveer zestien miljoen passagiers op jaarbasis.

Het is druk bij de balie voor autoverhuur. Het maakt mij niet uit, ik ben aangekomen en sta aan het begin van een nieuw avontuur, een solo-rondreis door Andalusië, en heb ook nog eens alle tijd. Een vrouw staat verderop te schreeuwen, ze is boos omdat ze een dure verzekering moet afsluiten. Ik had de verzekering al afgekocht, dan heb je minder kans dat ze zeggen dat je verzekering niet voldoet. Ik leg mijn papieren op de balie en zeg mijn naam.

‘U bent te laat, wij hebben uw auto net weggegeven.’ ‘Pardon?’

‘U hebt niet gebeld.’

‘Ik heb wel gebeld.’

‘Hier staat dat u om één uur zou komen. Het is nu twee uur.’ ‘Ja, mijn bagage was kwijt.’

‘Dan had u moeten bellen.’

‘Ik ben nog geen uur later.’

‘U bent een uur later, dan mogen wij uw auto weggeven.’ Oké, ik was een uur en vijf minuten later, maar het was toch wat flauw om zo te doen.

‘Maar ik heb de hele auto voor vier weken vooruitbetaald.’

‘Dat maakt voor ons niks uit.’

‘Hoezo niks uit, ik heb hem toch betaald, hij had hier gewoon

moeten zijn.’ Het zweet breekt me voor de zoveelste keer uit vandaag, ik voel me nijdig worden.

‘Het zijn onze regels. We hebben wel een grotere auto voor u, daarvoor moet u 150 euro bijbetalen.’

‘Pardon?’ Aha, zo doen jullie dat. ‘Nou dat ga ik niet betalen. Ik blijf hier staan totdat ik de auto krijg waarvoor ik heb betaald.’

De vrouw gaat andere klanten helpen terwijl ik opga in de lucht van het kantoor en sta er wat te staan als een grote dwaas. De

27

kwestie is dat ik mijn auto heb gehuurd via een tussenpersoon, wat de automaatschappij minder oplevert. Ik bel met het bedrijf dat de eigenlijke reservering heeft gemaakt en probeer iets te regelen. Al snel kom ik erachter dat ik bakzeil moet halen. Met herwonnen vriendelijkheid start ik de onderhandeling opnieuw en probeer er het beste uit te slepen. We komen tot een compromis: ik betaal 75 euro. De vrouw aan de andere kant bergt zuchtend haar creditcard op. Soms is het beter je verlies te nemen en soms kun je dit beter gelijk doen, het bespaart je een hoop gedoe. Ook al is het een oneerlijke wedstrijd waarbij de winnaar van tevoren al vaststaat.

Eindelijk rijd ik over de A7 richting ons vakantiehuis, heuvels rijkelijk beplant met gebouwen en flats, deze begroeiing neemt af als je verder naar het oosten rijdt. Ik denk aan de 175 euro die ik onverwacht extra heb gespendeerd. Maar dat telt niet meer. Ik zie palmbomen en dan weet je dat alles anders is. Ik ga alleen rondreizen. Het onoverwinnelijke gevoel steekt de kop op. Ik probeer het gevoel meer kracht bij te zetten door het glazen dak van de auto open te draaien. Ik druk op een van de knopjes bij het dak. Er gebeurt niks. Ik druk nog een keer. Nog niks. Nog een keer. Dan pas heb ik in de gaten dat er op de radio steeds hetzelfde zinnetje wordt gezegd. 'U belt mij.' Of toch niet? 'U belt mij.' Ik zet de radio harder. Maar daar is een heel andere stem. 'U belt mij.' Ik kijk naar het dak. Ik zet de radio zachter. 'U belt mij, wat is er?' Nu zie ik dat op het knopje een telefoontje staat en rood brandt. Snel druk ik op het andere. De verbinding is verbroken. Met stomheid staar ik voor me uit. Dan nemen de clichés het moment over en dringen de moderne autotechnieken naar de achtergrond. De zon als optimistische reisgezel, de lucht wolkeloos en daarmee zeggend dat zorgen ongepast zijn. De bergen als een beschermende bleke arm, de azuurblauwe schittering als trouwe passagier aan de rechterkant. Dit is geluk.

28

4 LA RÁBITA EN EL POZUELO

Andalusië is een van de zeventien autonome deelstaten van Spanje en bestaat uit acht provincies: Almería, Granada, Jaén, Málaga, Córdoba, Sevilla, Cádiz en Huelva. Deze zijn weer onderverdeeld in gemeentes. In 1981 werd Andalusië autonoom met een eigen politieke organisatie, de Junta de Andalucía. Het Andalusische Parlement zetelt in Sevilla en de rechterlijke macht is gevestigd in

Granada. In Andalusië is het een komen en gaan van volkeren geweest. Bezet en verlaten, onderdrukt en bevochten. Macht en rijkdom werden tentoongesteld met het bouwen van kerken, moskeeën, kathedralen en paleizen. Na de Moren probeerden de Katholieken te wedijveren met de gigantische paleizen die de Moren achterlieten en gingen zich te buiten aan hun favoriete tijdverdrijf, het bouwen van kerken.

Andalusië heeft bijna negen miljoen inwoners. Met een oppervlakte van 87.600 vierkante kilometer is Andalusië net zo groot als Portugal of Zwitserland en ruim twee keer zo groot als Nederland en beslaat 17% van de totale oppervlakte van Spanje. Van oost naar west is het hemelsbreed 520 kilometer, van noord naar zuid 300 kilometer. Aan de bovenkant grenst Andalusië aan Castilië-La Mancha en Extramadura, in het oosten aan Murcia, aan de onderkant aan de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee, het westen grenst aan Portugal en de smalste afstand tot het Afrikaanse continent bedraagt 14 kilometer. Van oudsher wordt de regio gedomineerd door landbouw. Er is een periode geweest dat mijnbouw voor inkomsten zorgde, maar die is grotendeels verdwenen. Tegenwoordig is toerisme samen met de landbouw een van de belangrijkste inkomstenbronnen. De regio staat bekend om de productie van sherry, wijn, olijfolie en Spaanse hammen. Er groeien bananen en mango's en het is de enige plek in Europa waar apen in het wild leven. Op oudejaarsavond eten de mensen bij elke klokslag een druif, twaalf druiven achter elkaar. Dit alles voor een jaar geluk. Een slinks ideeetje van de wijnbouwers om van hun overvloedige druiven af te komen. Het is de gewoonte dat je in een bar je rotzooi op de grond gooit en alle mensen hebben twee achternamen. Er was geen

29

ijstijd in Spanje, daardoor vind je hier tweeduizend plantensoorten die in de rest van Europa niet voorkomen. Er zijn ook minder mooie cijfers; zo is 35% van de jongere bevolking werkloos en schommelt het gemiddelde werkloosheidscijfer rond de 15%. Verder moet je dit even onthouden: Spanje is de grootste toeristische bestemming in Europa, gevolgd door Frankrijk, Italië, Griekenland en Turkije. In Andalusië maakt het toerisme 13% van het bnp uit en is goed voor circa één miljoen banen. Het toerisme speelt zich voornamelijk af in de regio aan de Costa del Sol. Inmiddels is het concept van zon, zee en strand aardig uitgehold en wordt Spanje links en rechts ingehaald door nieuwe bestemmingen waardoor men zoekende is om het de toekomstige toerist naar de zin te maken, en wordt er meer nadruk gelegd op sport-, cultuur- en natuurtoerisme.

Ons huis ligt vlakbij de plaatsjes La Rábita en El Pozuelo. La Rábita is een klein dorpje aan zee, heeft een kleine 2.000 inwoners, een boulevard, kiezelstrand, verschillende bars, een paar restaurants, wat winkeltjes en transformeert in de zomer tot een kleine badplaats. El Pozuelo is veel kleiner, ligt ook aan zee met

enkel een hoofdstraat, opgefleurd met sinaasappelbomen waarvan het groene gebladerte in de traditionele coupe voor sinaasappelbomen wordt beteugeld. Een paar verwaarloosde gebouwen, vergeten kassen en strak gepleisterde appartementsgebouwen sieren de hoofdstraat waar een paar kleine zijstraatjes op uitlopen. Een hotel met een bar waarvan je je afvraagt wie er nog overnacht. Drie kleine supermarktjes, elk met hun eigen clientèle en een bakker waar je op zaterdag en zondag croissants zo groot als koeienvijgen kunt kopen en de warme chocolade nog vanaf druïpt. Het strand van El Pozuelo werd jaren geleden uitgeroepen tot een van de smerigste stranden van Spanje en prijkt nog steeds in de top tien van lelijkste stranden van Andalusië. Ook in 2016 kreeg dit strand nog een paar zwarte vlaggen van de groep Ecologists in Action omdat lokale boeren hun gebruikte jerrycans, waar chemicaliën in hebben gezeten, rechtstreeks in zee gooiden. Tot drie jaar geleden werd hier nog fecaal water in zee geloosd. Gelukkig is er inmiddels

30

een waterzuiveringsinstallatie in gebruik genomen en hoeven we ons daarover geen zorgen meer te maken.

Volgens het Spaanse Nationale Instituut van Geografie is 59% van de Andalusische kust bebouwd. De lokale autoriteiten langs de kusten lijken heden ten dage hun leven te beteren en hebben besloten de Ley de Costa uit 1988 maar eens te gaan handhaven. Deze wet is destijds aangenomen om de kustlijn te beschermen tegen de grillige exploitatie ervan. Dat houdt in dat de kuststrook tot 100 meter vanaf zee niet bebouwd mag zijn. De kassen die dicht aan zee stonden werden gesommeerd te vertrekken. In de praktijk wordt deze wet genegeerd, zoals in El Pozuelo. In Andalusië zijn 4.000 procedures gaande wegens inbreuk op deze wetgeving. Lokale autoriteiten zijn afhankelijk van inkomsten van belastingen en heffingen van bouwwerken en negeren de restricties. Huiseigenaren krijgen niet meer dan een kleine boete voor het bewonen van een illegaal huis. Volgens Greenpeace zijn er 45.000 illegaal gebouwde huizen, gemiddeld is er rond 34% van de eerste kilometer vanaf de kustlijn bebouwd, rond Málaga ligt dit percentage beduidend hoger en is dat 50%. Inmiddels is bij El Pozuelo een aantal kassen gesloopt en vechten anderen voor hun bestaan met rechtszaken. Leuzen op de kassen met teksten als 'Ik wil werk' moeten de strijders bijstaan. En ergens snap je dat ook, maar ooit in een ver verleden wist diegene die er een kas bouwde dat het eigenlijk niet mocht, hij nam zijn gok en verliest nu. De laatste oogsten mogen geoogst. Een aantal kassen is al geruimd, hier en daar een geraamte van plastic. Het zullen er steeds minder worden. Desalniettemin zal het nog wel even duren voordat alle kassen aan de kuststrook verwijderd zijn.

De weg naar La Rábita is onlangs beplant met jonge palmbomen. Volgens Manuel een truc van de gemeente om meer kiezers voor de aanstaande verkiezingen te winnen. Tegen de tijd dat er verkiezingen worden gehouden gaan gemeentebesturen aan de slag met zichtbare wijzigingen, er komen plots plantsoenen, extra straatmeubilair. In El Pozuelo werden tegen verkiezingstijd in de middenberm

31

op de weg buiten het dorp rijen jonge palmen geplant. Die waren prachtig en gaven het weggetje met aan weerszijden kassen, een heel ander aanzien. De rotonde die halverwege was verrezen, kon ik wat moeilijker plaatsnemen. Het bestuur in Estepona maakte het wel heel erg bont. Daar bewees de plaatselijke politiek over geen enkele realiteitszin te beschikken. Om de inwoners sneller van plek A naar B te kunnen laten gaan, bedachten ze een glijbaan van 38 meter lang. De inwoners konden roetsjend het hoogteverschil tussen twee straten overbruggen. Binnen 24 uur was de glijbaan alweer gesloten. De mensen raakten bij de landing gewond. Dit alles was vlak voor de verkiezingen en ik vermoed dat ze hun doel, extra stemmen, met deze wonderbaarlijke actie gemist hebben.

Als je ergens zit op een plek die niet de jouwe is, probeer je het leven te ontrafelen en op een of andere manier de omgeving eigen te maken. Dat is misschien wat ik met deze reis probeer te doen. Iets van de Andalusische mentaliteit opsteken om te ontdekken of ik hier zou kunnen aarden voor een permanent verblijf.